

FRIHETEN

Nr. 36 1943 - KAMPORGAN FOR NORSKE PATRIOTER

FÅ MATEN FRAM TIL DET NORSKE FOLKET!

Gjennom kamporganet sitt, «Bondene», har de ansvarsbevisste bøndene sendt ut parolen: «REDD HØSTEN! - SØRG FOR AT MATEN KOMMER VÅRT EGET FOLK TIL GODE!».

I tusener og atter tusener slutter bøndene opp om parolen og nytter alle muligheter for å komme utenom de nasikontrollerte omsettingsorganene. Bøndene forstår nødvendigheten av at den ene delen av den nasjonale fronten understøtter den andre. De forstår den rollen som befolkningen i byene og industristrekene spiller i fribdomskampen, og de vet at en fortsatt kamp er avhengig av at maten når fram til alle kjempende patrioter. De patriotiske bøndene har også fastsatt priser som muliggjør den illegale omsettingen uten å danne grunnlag for svartebørsager.

Under de kritiske septemberdagene 1941 skreiv «Fritt Folk» at tyskerne var mektige nok til å svelte ut hele det norske folket. De norske lakeiene har hjulpet til så godt de har kunnet. Mer enn andre merker arbeidsfolket i byene og industristrekene resultatene av denne hensynsløse utplyndringen. Det er intet annet enn hungersnød som nå truer folket.

Bøndenes parole blir derfor forstått. Men vi innser samtidig at virkeliggjørelsen av andre delen av parolen ikke kan løses av bøndene

alene, men bare gjennom intimt samarbeid med bybefolkningen. De nødvendige illegale omsettingsorganene må bygges ut fra byene i samarbeid med de fagorganiserte arbeidere.

Omsettingsorganene må bygges ut straks! Det er folkets eksistens som står på spill.

MOSKVA-KONFERANSEN —

Verden ventet Moskva-konferansens beslutninger med den største spenning: Skulde menneskehetens lidelser i denne krig snart ta slutt, folkenes frihet stadfestes fra fredens første time, krigsforbryterne få sin rettfærdige straff?

Folkenes håp ble ikke skuffet. I følge erklæringen var spørsmålet om en forkortelse av krigen det første som ble positivt løst. Alle beslutninger og forberedelser ble truffet for det felles slag fra øst og vest som skal knuse den tyske krigsmaskin på kortest mulig tid.

Prinsippet om likeberettigelse mellom alle stater ble fastlagt, og for å sikre freden er det på dette grunnlag skapt et felles organ, garantert av samarbeid mellom konferansens makter også etter krigen. Gjennom et konsultativt organ i London innbys de små statene til samarbeid alt i dag. Av ikke minst betydning er det konsultative organ for Italia med representanter også fra den franske nasjonalkomite, fra Jugoslavia og Hellas, foruten Moskva-konferansens makter. Prosessen i Italia er alt i

Fortsettes side 2.

NORD-EUROPAS STØRSTE FLYGEPLASS

bygges nå på Lista av tyske entreprenørfirmaer, med tvangsutskrevne norske arbeidere. Før oppsetsighet, skoft og for lite arbeidstempo har tyskerne sine egne straffemetoder. De består i: 1) Et døgn sultestraft. 2) Rengjøring av latrinene til de russiske fangene og 3) Tortur. I siste tilfelle blir arbeiderne ført inn i et torturrom. Først blir en iskald vannstråle under høyt trykk rettet mot deres nakne kropp. Siden blir de tvunget opp på en ovn, som er så varm at de må småhoppe hele tiden for ikke å forbrenne. Deretter blir de på nytt behandlet med vannstrålen. Behandlingen har ofte medført at arbeiderne har mistet bevisstheten.

Arbeidsulykker hører til dagens orden. Selv ikke de mest primitive sikringstiltak blir foretatt. Under

---

MOSKVA-KONFERANSEN —

Fortsatt fra side 1.

gang, fascistismen likvideres og folkene i Sør-Europa og Afrika puster lettet.

Erklæringen om at Østerrike skulle bli en fri stat har rammer nasismen som en sprengkile. Østerikerne har mer energisk tatt kampen opp igjen i bevisstheten om at friheten blir så stor som deres innsats fortjener.

Moskva-konferansen har utløst bevegelse i verden og har samlet verden om det umiddelbare mål å knuse nasismen, og gjennom de særlige beslutninger om å straffe krigsforbryterne ligger muligheter for å rykke nasismens onde opp med roten. En hver nasist skal forfølges om det så er til verdens ende og overleveres til samfundets rettfærdige straff.

sprengninger suser steinspruten om ørene.

På grunn av disse forferdelige forhold er det sendt skriv til Departementet med forespørsel om norsk lov gir tyskerne rett til å gå fram på denne måten. Departementet har ikke gitt svar.

SILKESNOREN OG

TOLLEKNIVEN, vårt utmerkede lydlose apparat mot angiverne, har igjen vært i virksomhet. Det er nå ytterligere 9 angivere mindre i Norge. Vi er glade på vegne av alle de nordmenn som derved får leve og de hundreder som kan puste fritt. Få bare enda mer fart i vårt lydlose apparat!

OM LAG 200 NYE ARRESTASJONER er foretatt i Trøndelag, vesentlig blant arbeiderungdom. Gestapo gikk fram på den mest brutale måte. Mange ble lagt i lenker. Avskybølgen er vokset faretruende i Trøndelag nå.

RUSSERNE OG NORD-NORGE —

Londøns radio siterte nylig utførlig en artikkel i det russiske tidsskrift «Krigen og arbeiderklassen» som på det mest bestemte understreker at russerne ikke ønsker en fotsbredd norsk jord.

FINNLANDS ARBEIDERE FOR FREDEN —

Den finske fagforeningskongress forlanger i en proklamasjon at Finland skal trekke seg ut av krigen og at det skal gjenopprettes et godt forhold med Sovjet Unionen.

utvetydelige utformning som han har gitt av S. S. krigsmål: Frihet for de enkelte land til selv å bestemme sitt styresett.

Det er ord som bringer løfter om en stor dag for landet vårt, løfte om at den tid vi no gjennomlever bare er en kort natt.

Vi tar også med det samme med en takk for den erklæring som er avgitt om VÅRT LAND: SOVJET SAMVELDET VIL IKKE KREVE EN KVADRATMETER JORD AV NORGE.

Vi vet vi kan stole på disse frasagn.

Våre faner må hvile i dag, men i ånden farer de helt til topps, landet vårt er helt flaggsmykket, folket festkledd. Norge bringer sin hilsen til marsjal Stalin og hele hans folk.

REDD HØSTEN

Redd høsten har «Bonden» satt opp som program for den nasjonale fronten sitt arbeid på landsbygda. Det gjelder no mindre enn levebrødet for det norske folk utover vinteren.

Dette rop vil sikkert også vinne gjenklang utover de kretser det er rettet til, bøndene. Det er også noe som heter forbruker, og der er vi sikker på at tiltaket vil få all mulig støtte.

Som en kjenner til blir det rekvirert adskillig kjøtt, smør, ost osv. utover landsbygda. Praktisk talt ikke en gård eller et bruk, selv hvor lite det enn er, som har unngått tvangsleveringa. Alt det som skrives ut på denne måte går, uten unntak til tyskerne. Vi vet jo alle at det ikke har vært f.eks. kjøtt å få i byene på over halve året. Melken forsvinner mer og mer. Tilbake står bare de tomme hyller, sulten holder sitt inntog i heimene.

Det som «Bonden»s parole går ut på er, at omsetningen av den mat som bygdene produserer skal gå gjennom omsetningssentraler utenom de nasistiske. Parolen bygger på det samhold som hittil har vist seg

å være tilstede i kampen mot nazi. Det er et nytt felt som her blir dratt inn under vårt arbeid, men vi er ikke et øyeblikk i tvil om at også det vil lykkes å bringe også dette tiltak ut i livet til fordel for folket i bygd og by.

Sett fra forbrukernes synspunkt, er det klart at en slik organisert omsetning av levnetsmidlene utenom de nasistiske sentraler vil være av uvurdelig betydning. Det har jo vært slik at det hittil har vært enkelte pengefolk som har fått varer nok på «svartebørsen», men en slik omsetning er selvsagt ikke i samsvar med det brede folks interesser —

De som skaffer seg varer på denne måte er da også en forsvinnende liten del av overklassen. Vi kjenner til at det finnes en rekke pengefolk som lever på de temmelig snau rasjoner. Det er ikke pengene som spiller noen rolle, men det er uviljen mot å støtte opp under slik trafikk som «svartebørsbaronene» driver som gjør at de holder seg borte fra slike kjøp.

Som stillingen er i dag, er det både behov for, og sikker utsikt til at en organisasjon som den nevnte vil få støtte fra alle som ellers deler det syn på forholdene som vi er talsmann for. Ved en slik omsetning

gjennom våre egne organer vil en kunne komme fram til priser som er overkommelige for alle, samtidig som det oppstår en kollektiv sikkerhet for både selger og kjøper. De nasistiske bøller vil ikke kunne ramme en slik omsetning. En bot, så stor den enn måtte være, vil ikke virke i særlig stor tyngde når den fordeles på det hele apparat

Vi gir parolen: «Redd høsten» vår fulle tilslutning.

FARLIGE FOLK

Fru Solbakken, Sannergata 10, og hennes datter er angivere. Skraphandler Årstad, Ruseløkkbasaren, er farlig. Han kjøper skrap som det er ordre om skal ødelegges og ikke selges. Neste gang tar vi også selgerne med.

Margit Hansen, Sandefjordgata 2 er angiver.

Åse Henriksen, Tollingsgt. 4, angiver.

Kåre Ulsberg, Oslo & Akershus fagl. sam.org. er angiver og meget farlig. Han er tidligere medlem av N.K.U. og benytter dette til å vinne tiltro blandt sine tidligere meningsfeller.

All L. Hoel, Jern & Stål, Jernbanetorget 2, Oslo, angiver.

TIL ALLE NORGES HÅNDVERKERE —

I følge forordning av 7/4 1943 skal alle håndverkere være medlemmer av det nasistiske Norges Håndverkerforbund, som igjen er tilsluttet Norges Nærings samband. Kontingenten innkreves i disse dager. Unngå på enhver mulig måte å betale denne kontingent. Det nasistiske Norges Håndverkerforbund skal i nærmeste framtid arrangere propagandamøter for nye medlemmer. Møtene skal boykottes.

ARBEIDSTEMPOET MÅ NED --

Alle arbeidere må forstå at arbeidstempoet må ned. Det nytter ikke at arbeiderne påberober seg at de er gode nordmenn, når de i sitt daglige virke er de beste hjelpere som nasi-styret og dets krigsmaskine kan få.

Spesielt vil vi her nevne N.E.B.B. (Brown Boweri) hvor arbeiderne viser en stor arbeidsiver. Ved samme bedrift vil vi også sette fingeren på direktør Solberg og en hviss avdelingsingeniør som er særdeles ivrige på å fly tyskernes erend, og som ikke viker tilbake for noe, når det gjelder å tekkes dem. Disse to bør huske på at de en dag vil bli stilt til ansvar for sin innsats i denne tiden, da nordmenn kjemper sin bitreste frihetskamp i Norges historie.

I. J.

FAGFORENINGS- KONTINGENTEN —

Det går tregt overalt, som rett er, men ujamnt i de ymse forbund, med kontingentbetalingen til fagforeningene. I noen forbund betales opp i mot de samme som før, — i andre mindre enn det halve. De fleste forbundsreknskaper har store underskott. Det skyldes ikke bare mindre kontingentinntekter, men også økningen i lønningene til de til de mange nasistiske og kom.iske ledere i forbundene og landsorganisasjonen. Og all den svindel de har i sving. Underskottet dekker de av midler som var spart opp før krigen. Hva skal det så tjene til å fore disse svindlere med mere penger?

Vi kan ikke hindre at de kom.iske ennå en tid, med tyskernes hjelp breier seg på fagorganisasjonens kontorer. Men vi kan hindre at de får

SITUASJONEN KREVER EN FRIBÅREN, DRISTIG OG HANDLEKRAFTIG KRIGSPOLITIKK.

Per Dølen retter søkelyset mot
Martin Tranmæl og hans nærmeste
medarbeidere i Stockholm.

«Friheten» har fått høve til å offentliggjøre et brev til Det norske arbeiderpartis representant, Martin Tranmæl, Stockholm. Brevet trenger ingen forord. Det taler for seg sjøl og har sin bestemte adresse. Vi vil bare tilføye for egen rekning at vi i det frie Norges navn stadig vil være parat til å rette søkelyset mot en hver negativ foreteelse — den være av subjektiv eller objektiv natur — når den hemmer folkets kraftutfoldelse i landets nasjonale fri-domskrig. Nasjonens interesser går i dag foran alt.

TIL DET NORSKE ARBEIDERPARTIS REPRESENTANT,
MARTIN TRANMÆL.

Kjære kamerat!

For en tid siden holdt vår sentralkomite møte og drøftet den nasjonale og internasjonale situasjon. I vårt vedtak heter det bl. a.:

«Sentralkomiteen for Det kommunistiske parti i Norge konstaterer på grunnlag av erfaringene fra januar 1942 til juli 1943 at det store flertall av medlemmene og tillitsmennene i de to arbeiderpartier i vårt land, loyalt, enhetlig og oppofrende gått inn for denne politikk. (Den politikk som kommer til uttrykk i enhetsavtalen mellom N.K.P. og D.N.A.). Mange har gitt sitt liv i kampen. Bare noen få tillitsmenn og medlemmer, særlig enkelte av de eldre tillitsmenn i arbeiderbevegelsen som oppholder seg uten for landet, har hatt besvær med å frigjøre seg fra gårdsdagens ufruktbare politiske strid, en strid som ikke lenger tjener noe fornuftig formål. Disse våre kamerater og landsmenn har ennå ikke maktet å frigjøre seg fra det gamle, tradisjonelle

partidiplomati, fra den gamle, snevre partigruppering som tilhører historien, de har ikke forstått at situasjonen krever av hver enkelt av oss at vi må delta loyalt, ærlig og oppriktig i arbeidet for å konsolidere alle arbeiderbevegelsens krefter om de nye historiske oppgaver som utviklingen og selve livet har stillet på arbeiderklassens og vårt folks politiske dagsorden. Å overvinne alle hemmende og negative foreteelser innen arbeiderbevegelsen er nasjonens bud til oss alle.

Sentralkomiteen for Det kommunistiske parti i Norge er av den faste overbevisning at en videre konsolidering av den illegale arbeiderbevegelse i vårt land — såvel den faglige som den politiske — på grunnlag av enhetsavtalens prinsipielle politikk vil tilføye arbeiderklassen ny kraft og styrke og dermed gi hele folket en ny, uhyre slagkraft i krigen. En slik positiv og fruktbar politisk utvikling vil bli hilst med glede av alle patrioter. Det vil føre til at vår regje-

ring i London trygt og tillitsfullt kan støtte seg på et fast, sammen-sluttet og krigsdyktig folk som til enhver tid følger de kamp- og krigs-paroler som utgår og til at selve regjeringen vil føre én langt mer fri-båren, dristig og handlekraftig krigs-politikk. Å heve vårt folks kamp- og krigsmoral ved å utvikle de beste egenskaper i nasjonen er helt i sam-svar med e n h e t s a v t a l e n s djerve og uredde appell:

«Alt sygt og feigt må bort. Den sviende harme i folket, hatet og for-akten -, skal slå ut i hele sin velde og skape i hver nordmann -, i hver mann og kvinne -, i deg og meg -, den uredde djerve stridsmann som hver på sin plass er budd på å ofre alt for Norges sak».

Krigssituasjonen i vårt land og i verden forøvrig krever i dag beslutt-somhet og handlekraft av oss alle, forenet med nasjonalt ansvar, rolig omtanke, utsyn og overblikk.

Parolen er:

DØD OVER DE TYSKE OK-KUPANTENE OG DERES FEMTE KOLONNE - QUISLINGENE!

1. Representanter for de to arbeiderpartier trer sammen og drøfter de negative foreteelser innen arbeiderbevegelsen og herunder så konkret som mulig søker å fastlegge eventuelle saklige uoverensstemmelser i politikken i den givne situasjon med sikte på å overvinne disse saklige uoverens-stemmelser. 2. På grunnlag av de resultater som oppnåes å gjøre fore-stilling til vår regjering i London om å u n d e r s t ø t t e arbeidet med å utvikle en mer fribåren, dristig og handlekraftig krigspolitikk.

Sentralkomiteen har gitt sin representant fullmakt til å tre i forbin-delse med deg og oppta forhandlinger om ovennevnte spørsmål og for-øvrig til å drøtte med deg alle spørsmål av interesse i forbindelse med den politiske situasjon i vårt land.

Et eksemplar av sentralkomiteens vedtak i sin helhet vedlegges.

22/9 - 43.

Med håndslag

P e r D ø l e n

Hitler-Tysklands nederlag i krigen vil bli inngangsporten til «et nasjo-nalt fritt og sjølstendig Norge », **HVOR FOLKET SJØL FORMER SIN EGEN UTVIKLING OG SJØL BESTEMMER LANDETS STYRE-SETT.»**

De foreteelser som sentralkomi-teen peker på i sitt vedtak har i høy grad hemmet og vanskeliggjort arbeiderklassens innsats og dermed også folkets innsats i kampen og krigen for et fritt og sjølstendig Norge. Av de rapporter som nå og da innløper til meg fremgår at d u o g d i n e n æ r m e s t e m e d - a r b e i d e r e deltar i arbeidet med å opprettholde det gamle, tradisjo-nelle partidiplomati -, et diplomati som vanskeliggjør arbeidet med å oppnå et loyalt, ærlig og oppriktig arbeide for å konsolidere alle ar-beiderbevegelsens krefter om de nye historiske oppgaver som utviklingen og selve livet har stillet på arbeider-klassens og vårt folks politi-ke dags-orden.

For om mulig å oppnå en bedring på dette område vil jeg antyde føl-gende forslag til overveielse: